

O POSVEĆENOSTI

Kiriakos Spirou

red koji odiše ravnotežom, spokojem i mirom.[1]

Spiritualnost i posvećenost

“Islamska umetnost kao celina, teži stvaranju ambijenta koji pomaže čoveku da ostvari svoje prvobitno dostojanstvo, izbegavajući sve što bi se moglo posmatrati kao "idol" čak i u relativnom ili prolaznom smislu. Između čoveka i nevidljivog prisustva Boga ne treba da stoji ništa. Stoga,

Stratis Tavlavidis

ON DEVOTION

Kiriakos Spirou

trying to "eliminate all the turmoil and passionate suggestions of the world", to "create a void", so do the repetitive drawing, cutting and pointillism of the works in this exhibition. When he draws, Vasilis Botoulas feels like "he becomes one with the universe", and Stratis Tavlavidis is "finding himself" [2]. It is clear that their obsessive work is very meditative, that it removes the artist from the world. They both work in solitude for many hours. They both must devote that many hours in order to have the work done. The same applies with Nataša Kokić's work: it's impossible to complete a work on that scale without devoting a huge amount of effort and time to it. In a way, the intense repetition and amount of labour seen in the works of this exhibition are connected—and for some artists more that others—to a spiritual experience.

I chose this excerpt while researching on the geometry of Islamic religious art, because I found several connections between its theme and this exhibition's concept of Devotion. To begin with, devotion has a spiritual meaning, which has to do with how faithful and devout one is to god. Therefore I find the connection between repetition, devotion and Islamic art very interesting. As Muslim artists were

Predrag Terzić

islamska umetnost stvara prazninu, ujedno eliminišući sav nemir i strastvene sugestije sveta, uspostavljajući red koji odiše ravnotežom, spokojem i mirom.[1]

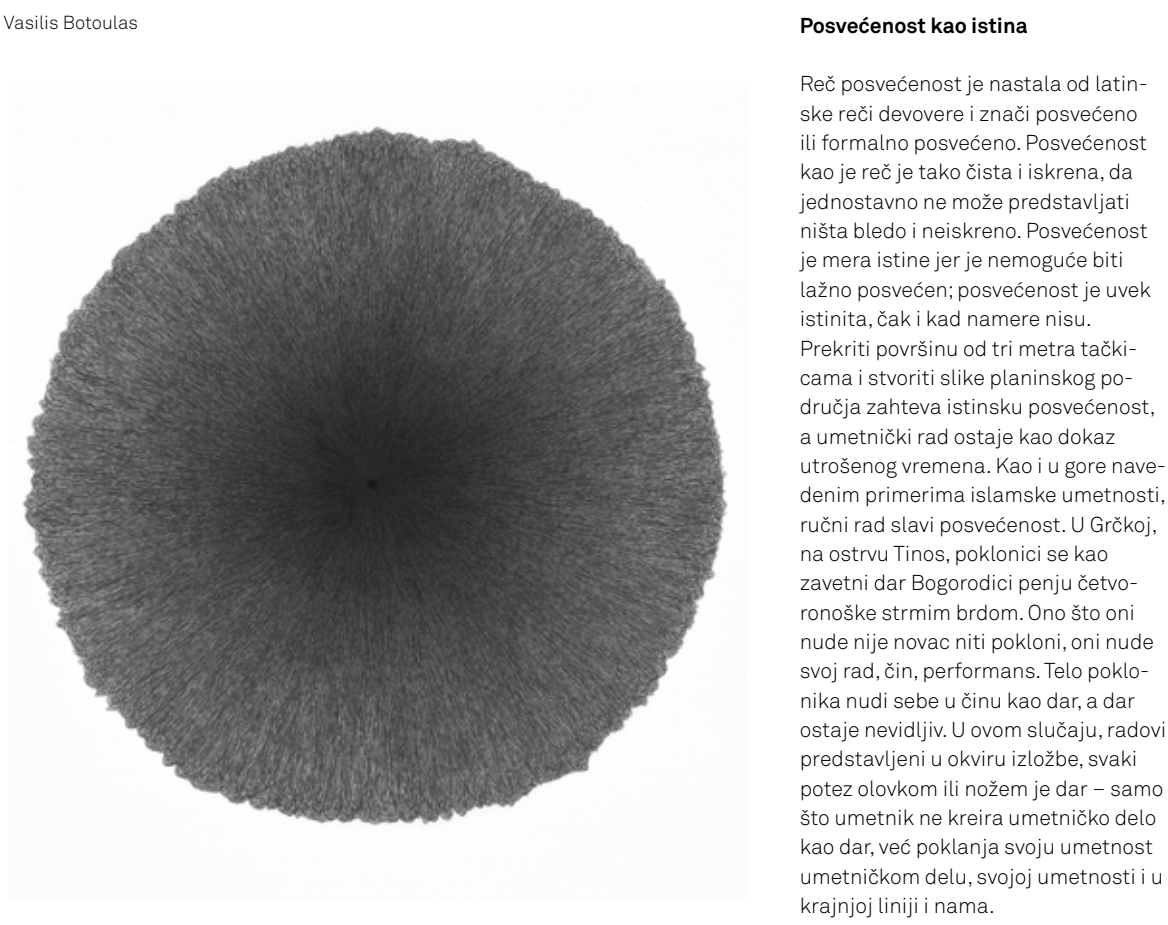
Ovaj citat sam izabrao istražujući geometriju islamske umetnosti u kojoj sam pronašao veze sa konceptom izložbe "Devotion". Pre svega, posvećenost ima spiritualno značenje, i tiče se vere u Boga. Stoga, pronalazim zanimljivu vezu između repeticije, posvećenosti i islamske umetnosti. Kao što islamski umetnici pokušavaju da "eliminišu sav

nemir i strastvene sugestija sveta" tako i crteži koji se ponavljaju, sečenje papira i poentilizam izloženih radova kreiraju prazninu. Kada Vasilis Botoulas crta, deluje "kao da postaje jedno sa univerzumom", a Stratis Tavlavidis se "pronalazi" [2]. Vidljivo je da je njihov opsesivni rad ujedno i meditativan, i da uklanja umetnika iz realnog sveta. Oba umetnika rade satima u samoci i oboje posvećuju ogromnu količinu vremena da bi kreirali umetnički rad. Isto se može reći i za rad Nataša Kokić, pri čemu je nemoguće kreirati delo tih razmera bez posvete i mnogo vremena i truda. Na neki način, to intenzivno ponavljanje, rad i trud u izloženim delima je povezano – i za neke više ili manje pruža spiritualno iskustvo.

Ljubav i posvećenost

Nemoguće je govoriti o posvećenosti bez ljubavi. Biti posvećen sa sobom nosi duboku i iskrenu ljubav. Majka je posvećena svojoj deci, muž je posvećen ženi, sveštenica je posvećena svom božanstvu, doktor je posvećen svojoj dužnosti. Takođe, posvećenost predstavlja poklon, ako ne i žrtvu: biti posvećen znači dati nešto svoje, i još bitnije, dati nešto do čega ti je stalo. Posvećenost dolazi sa gubitkom, stoga je posvećena osoba ujedno i ožalošćena. Kada se posvetim podizanju dece, ja žrtvujem deo svog života za tu svrhu. Stoga, posvećenost je neka vrsta sopstvene obliteracija jer ne postoji ego. Biti posvećen znači biti nesebičan, i stoga je posvećenost zemljište gde čista ljubav raste.

Može se reći da ljubav rada posvećenost, jer biti posvećen je zahtevno: crteži Predraga Terzića se akumuliraju godinama u velikim brojkama, kao ishod redovne čak i dnevne interakcije sa onim šta voli – konkretno košarka. Njegovi intuitivni crteži su kao eksplozije trenutka, ali su takođe i arhiv posvećenosti i ljubavi. Nemoguće je baviti se nečim tako rigorozno i tako dugo bez duboke ljubavi, i nemoguće je naći snagu da posvetiš život nečemu, ako ne postoji ljubav koji nadoknađuje svo nastavljanje i bol.

Posvećenost kao vera

"Neka umetnička dela su neprevaziđena jer pokazuju da čak i kada žrtvuješ vreme i trud u kreiranju nečeg, što se nadaš da će ostati, krajnji rezultat može biti transparentan, fragilan, minijaturnan – i u neku ruku izlišan." [2]

Radovi u okviru ove izložbe su i rezultat vere i poverenja: jer se ne može predodrediti gde će repetitivne radnje odvesti umetnike. U intervjuu sa autorom, Stratis Tavlavidis priznaje da kada "krene da seće, rad ga vodi tamo gde ga odvode" [2]. To je posvećenost kao čin vere, jer on zna iz iskustva da njegova posvećenost umetničkom delu će na kraju doneti rezultat. Kada posvetiš vreme umetničkom radu, iako ponekad neočekivano, rad će ti zauzvrat dati nešto. Ovo je tako-

đe princip improvizacije, gde umetnička praksa zahteva posvećenost: jer što više improvizuješ – postaješ bolji u tome. Kao i kod improvizacije, postoji potreba za slepim poverenjem, u kojem se predaješ procesu i postaješ slobodan da istražuješ nepoznato.

Posvećenost je mesto gde se vera i požrtvovanje sreću. Posvećeni su slepi jer ne mogu da priušte da pogreše. Investirati svoj život u nešto je tako jedinstven i izuzetan gest, da bilo koja religija to traži je apsurdno, ako ne i okrutno. Biti posvećen je čin okrutnosti jer ograničava i potiskuje. U isto vreme, posvećenost per se je ono što čini okrutnost podnošljivom, jer je to jedina investicija koja otplaćuje sebe sobom. Biti posvećen je u isto vreme i nagrada i žrtva. Oboje izlaze i vraćaju se tebi.

Posvećenost kao istina

Reč posvećenost je nastala od latinske reči devovere i znači posvećeno ili formalno posvećeno. Posvećenost kao je reč je tako čista i iskrena, da jednostavno ne može predstavljati ništa bledo i neiskreno. Posvećenost je mera istine jer je nemoguće biti lažno posvećen; posvećenost je uvek istinita, čak i kad namere nisu. Prekriti površinu od tri metra tačkicama i stvoriti slike planinskog područja zahteva istinsku posvećenost, a umetnički rad ostaje kao dokaz utrošenog vremena. Kao i u gore navedenim primerima islamske umetnosti, ručni rad slavi posvećenost. U Grčkoj, na ostrvu Tinos, poklonici se kao zavetni dar Bogorodici penju četvoroonoške strmim brdom. Ono što oni nude nije novac niti pokloni, oni nude svoj rad, čin, performans. Telo poklonika nudi sebe u činu kao dar, a dar ostaje nevidljiv. U ovom slučaju, radovi predstavljeni u okviru izložbe, svaki potez olovkom ili nožem je dar – samo što umetnik ne kreira umetničko delo kao dar, već poklanja svoju umetnost umetničkom delu, svojoj umetnosti i u krajnjoj liniji i nama.

Kipar, oktobar 2017. godine

Reference

- ↑ Titus Burckhardt (1 oktobar 1987). Mirror of the intellect: essays on traditional science & sacred art. SUNY Press, p. 223. Citirano u: Wikipedia Editors, Aniconism in Islam. Wikipedia, the Free Encyclopedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Aniconism_in_Islam (sajtu pristupljeno 2 oktobra 2017. godine).
- ↑ Citat iz intervju sa autorima.
- ↑ Kiriakos Spirou, 2017. A Solitary Song, and the Work of our Hands. Tekst kataloga, objavljen od strane Kiriakos Spirou, Athens, Greece.

DEVOTION

Anja Obradović

“Devotion” znači posvećenost. Uglavnom se bavi investicijom. Zahteva vreme, utrošene sate i dane; ali zahteva i teži koncept: izbor. Izabrati jednu radnju u ponavljanju je iznova. Potreba za neprestanom komunikacijom. Biti posvećen znači čvrsto se držati i, ne pustiti se u vremenu i prostoru ali i iznutra. U ovom kontekstu, posvećenost je nešto što daje umetniku apsolutnu slobodu za istraživanje i pronalazjenje sopstva. Pronaći nešto što preokupira i ručni rad slavi posvećenost. Stvaranje uz pomoć radnji koje se ponavljaju, beležeći utrošeno vreme u njihovom nastanku.

Predstavljeni umetnici u okviru ove izložbe rade u svom vremenskom kontekstu, spostenim tempom i na svoj način. Predrag Terzić, Nataša Kokić, Stratis Tavlavidis i Vasilis Botoulas koriste precizne repetitivne pokrete, uz strpljivo izvedene oznake koje svedoče o njihovom utrošenom vremenu, pišući sopstvenu istoriju. Na prvi pogled deluje kao da koriste istu radnju u odabranoj tehnici do iznemoglosti. To je posvećenost: izbor jedne tehnike i njeno pažljivo izvođenje, stvaralački proces koji zahteva sate strpljenja i trud, sa finalnim ishodom koji nije osuđen na brzo nestajanje – suprotno brzim, instant slikama našeg vremena. Izloženi radovi su izvedeni u drugačijem vremenu i prostoru od realnog, svet u kojem je umetnik omniprিসutan, u tišini i sam. Predstavljeni umetnici ostavljaju oznake svog utrošenog vremena u stvaranju umetničkih radova, što ih na neki način čini i sveđočanstvom istog. Posvećeni znaci su dokaz prethodnog prisustva. Terzić je “prisutan” kada posmatra košarkašku utakmicu, ali je u isto vreme i predstavlja na papiru, brzim potezom ne propuštajući ništa... posmatrati, crtati i ponoviti... radovi su svedoci o njegovog prisustva. Za Botoulasa, tačke i linije su njegov način povezivanja sa

radom, bez čijeg prisustva radovi nisu živi. Tavlavidis vidi sebe potpuno uronjen u svoj rad, stvarajući predmete direktno iz svog okruženja, probijajući ih više od decenije. On je posvećen skalpelu i japanskom papiru neprekidnim izričanjem obrazaca koji se ponavljaju.

Istorija se ponavlja, ili nas barem uvek podsećaju na to. Istorijsko ponavljanje je mučilo Ničea i one pre njega, i danas je pitanje koje nas muči. Naviknuti smo na ponavljanje, koje u neku ruku može biti i utešno. Naučili smo da prihvatimo linearnu vremensku instancnu, koja se ipak s vremena na vreme ponavlja. Isto se može reći i za naše živote, i naš kapacitet da obavljamo radnje koje se ponavljaju u specifičnom vremenskom kontekstu i u različitim indivig ciklusa koji sputava duh. Ponavljanje, čak i kao deo rutine može postati izabrana radnja bez cilja. Radnja koja se obavlja radi same radnje. Transformacija repeticije u meditaciju, usporeno vreme i potraga za sobom. Bilo da je repeticija krajnji ishod preciznih serija ili kreativnog haosa, ponavljanje u umetnosti ima mnogo dublji značaj od jednostavne monotnije i rutinskih radnji. Ponavljanje se u ovom smislu definiše kao spektar, koji dolazi iznutra, pojavljuje se i nestaje, birajući izgled i formu sopstvenog ootolovorenja. Kreiran izborom, podsećajući nas na utrošeno vreme.

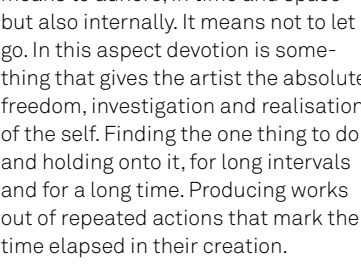
Potka izloženih radova je ljudsko stanje koje ostavlja za sobom i potiskuje mehanički izgled. Izvođenje i tehnika radova sa zanemareni pri krhkosti i spektralne aure samih dela. Radovi su kreirani u intimnosti, a umetnik je prisutan u celosti kroz proces rada i dalje čuvajući momentum sadašnjosti. Izloženi radovi nisu efemerni i njihova dugotrajnost je sačuvana. Nisu stvoreni u sekundi, ne predstavljaju kopiju niti užurbani a često i digitalni, mehanički i industrijski pokret. U pitanju je ručni rad, koji dolazi od samih umetnika kao rezultat organskog, skoro meditativnog procesa, iza kojeg nekako i dalje možemo videti prisustvo samo umetnika. Terzićevi spektri, providno

DEVOTION

Anja Obradović

Devotion means dedication. It deals mainly with investment. It requires time, hours and days deliberately spent; but it also requires a more difficult concept: choice. Selecting that one action to be repeated over and over again. The one topic to incessantly communicate. Being devoted means to adhere, in time and space but also internally. It means not to let go. In this aspect devotion is something that gives the artist the absolute freedom, investigation and realisation of the self. Finding the one thing to do and holding onto it, for long intervals and for a long time. Producing works out of repeated actions that mark the time elapsed in their creation.

The artists present in this exhibition work in their own time, at their own pace, and in their own way. Predrag Terzić, Nataša Kokić, Stratis Tavlavidis and Vasilis Botoulas all use very precise repetitive motions creating works of art with patiently executed marks that testify their time spent in creating them, writing their own history. It seems like they have been doing the same act and employing their technique of choice almost to its exhaustion. That is dedication: the choice of a single technique and its careful execution, a slow process of creating that requires hours of patience, making sure it is not destined to quickly disappear, contrary to the fast appearing, instant images of our times. The works are created in a different time setting from the one our system has on its agenda for us, in a different time and space where the artist is omni present in the work, in silence and alone. These artists are leaving the marks of their time spent with the works they are producing, making their testimonies in their own right. The "dedicated" marks are proof of an earlier presence. Terzić is "there" when he watches the basketball game he is at the same time depicting on an array of paper, a quick motion but devoted not to miss a thing... watch,

the Islamic art example above, manual labour is what celebrates devotion. In Greece, on the island of Tinos, pilgrims climb a steep hill crawling on all fours, as a votive offering to Virgin Mary. What they offer is not money or gifts: they offer their labour, an action, a performance. The body of the devout offers itself in action as a gift, and the gift remains invisible. In our case, every stroke of the pen or the cutting knife in the works in this exhibition is an offering—only that the artist doesn't make the artwork as a gift, but gifts his/her artistry to the artwork, to their art, to us.

Cyprus, October 2017

References

- ↑ Titus Burckhardt (1 October 1987). Mirror of the intellect: essays on traditional science & sacred art. SUNY Press, p. 223. Quoted in: Wikipedia Editors, Aniconism in Islam. Wikipedia, the Free Encyclopedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Aniconism_in_Islam (accessed 12 October 2017).
- ↑ Quoted in interviews with the author.
- ↑ Kiriakos Spirou, 2017. A Solitary Song, and the Work of our Hands. Exhibition catalogue text. Published by Kiriakos Spirou, Athens, Greece.

i kristalno jasni predmeti i talasaste anime Tavlavidisa, duboko i skoro avertirsko prisustvo Botoulasovih tačaka i linija, kao i pusti ambijenti i pejzaži u radovima Nataše Kokić ukazuju na identifikaciju sa dušom i jedinstvenim ljudskim prisustvom, poput talasastih anima koje lutaju univerzumom. Zahvaljujući ovom univerzumu koji dozvoljava spore procese i repetitivne radnje kao izbor, finalni ishod rezultira materijalnom ekspresijom umetničkog ali i realnog sveta. Čini se kao da postoji oreol iznad radova koji ih posvećuje. Pri analizi umetničkih dela, može se iskoristiti referenca Valtera Benjamina o “auri umetničkog dela” kao originala, jedinstvenog u sopstvenom postojanju i sa suverenitetom. Da li se radovi mogu posmatrati kao spektri ujedinjenih ljudi koji marširaju poput mrava u prirodi, stremeći ka ujedinjenom cilju, a istovremeno ostavljajući repetitivne procese neotkrivenim? Možemo posmatrati Botoulasovu reinkarnaciju Maljevičevog “Crnog kvadrata” kao spektralno prisustvo, ili ga uporediti sa ništaviom koje Tavlavidis evocira.

Posvećenost je ključni deo uspeha. U eri brzih pokretnih slika i sveta u kojem se teži instant potvrdi, posvećeni su oni koji su preživeli, kreirajući spore procese koji hrane dušu, a ne ego.

Barcelona, oktobar 2017.

Behind all the works there lies a human condition, leaving behind and relegating their mechanic appearance. Their execution and technique bearing a pattern is overwritten by their fragility and spectral aura. They are produced in intimacy and the artist is present throughout the work’s entire creation, they are able to still hold a deep momentum of the now. Because they are not ephemerally made their longevity is conserved. They are not created in an instant, not mere copy/paste and hasty movement, digital, mechanic, industrial. It is human hand work, coming from within the artist as a result of an organic, almost meditative process, behind which we can still somehow see the presence of the artist. The spectres of Terzić, the pellicuc objects and wavy animas of Tavlavidis, the deep yet ghostly presence of Botoulas’ points and lines, and the unpopulated ambients and landscapes in Kokić’s drawings, all point to an identification with the soul, of a single human presence, like wavy animas wandering around a universe constructed for them. One that allows for slow processes and where repetitive actions are a choice that results in material expression of the artist’s own and of our world. As if there was a halo over them, sanctifying their presence, Walter Benjamin’s “aura” is a valid entry for the artworks, produced entirely as a one off, original, unique in it’s own existence, claiming sovereignty over itself. Could they be then the spectres of united people marching, ants in nature, aiming at a common goal while hiding it in their repetitive processes, leaving it unexposed? We could even look at Botoulas’ reincarnation of Malevich’s ‘Black Square’ as a spectral presence, or compare it to the “nothingness” Tavlavidis seems to evoke.

Devotion is essential for success. In a fast moving image era and a world where everyone is looking for instant gratification the devoted are the real survivors, creating slow processes that nurture the soul rather than the ego.

Barcelona, October 2017

VASILIS BOTOULAS

Vasilis Botoulas je rođen 1976. godine u Atini, gde i dalje živi i radi. Uglavnom koristi mastilo i olovku kao sredstvo izražavanja. Odnedavno koristi i druge materijale u komunikaciji sopstvenih ideja. Voli prirodu i dosta njenih proizvoda, isključujući neke od ljudskih.

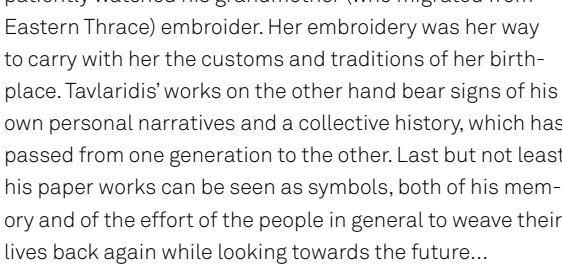
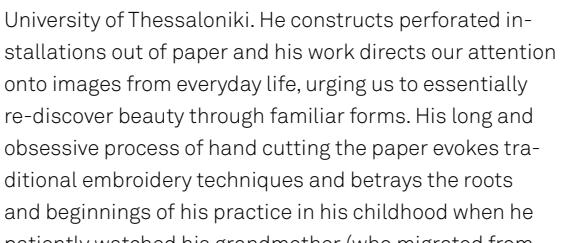
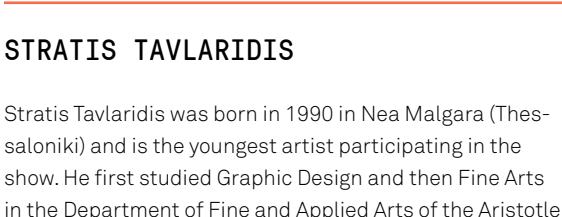
STRATIS TAVLARIDIS

Stratis Tavlavidis je rođen 1990. godine u Nea Malgara (Solun) i najmlađi je učesnik ove grupe izložbe. Studirao je grafikički dizajn, a zatim slikarstvo na Fakultetu likovnih i primenjenih umetnosti Aristotel Univerziteta u Solunu. Stvara perforirane instalacije od papira, a inspiraciju izvlači iz svakodnevnog života. Njegov rad preispituje i ponovo otkriva lepotu već poznatih formi. Dugi i opsesivni procesi rezanja papira evociraju tradicionalne tehnike vezanja, a počeci njegove umetničke prakse se mogu pratiti još od detinjstva, kada je gledao svoju baku (koja je emigrirala iz istočne Trakije) kako veže. Taj vez je bio način da njegova baka sa sobom odnese običaje i tradicije svoje domovine. U isto vreme, Tavlavidisovi radovi imaju poseban narativ i kolektivnu istoriju, koja se prenosi iz generacije u generaciju. Njegovi radovi od papira se mogu posmatrati simbolički, kao memoriji i kao ljudski trud u kojem čovek tká svoji iznova otkrnu budućnosti. Stratis Tavlavidis trenutno živi i radi u Atini.

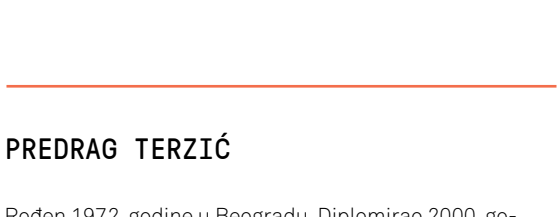
VASILIS BOTOULAS

Vasilis Botoulas was born in 1976 in Athens, Greece, where he still lives and works. He mainly uses ink and pencil but recently has started employing other materials to communicate his ideas. He loves nature and most of its products, excluding some of the human ones.

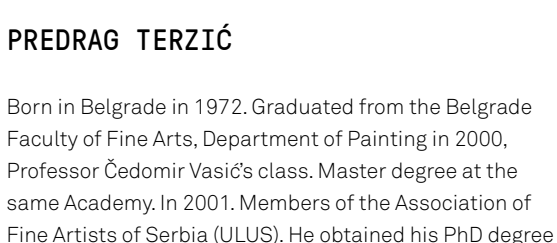
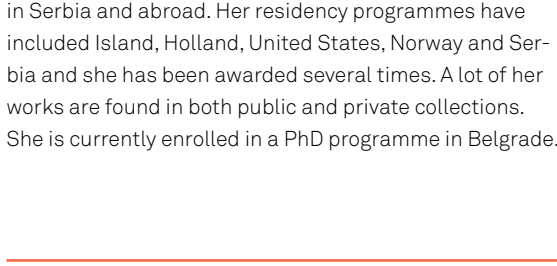
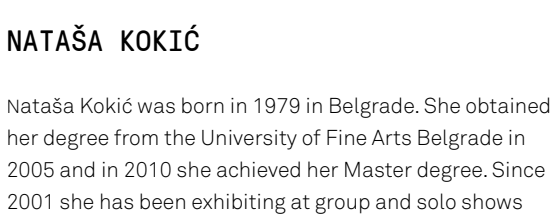

NATAŠA KOKIĆ

Nataša Kokić je rođena u Beogradu 1979. godine. Diplomirala je na Fakultetu likovnih umetnosti 2005. godine, a 2010. je dobila diplomu Magistra. Od 2001. godine izlaze na grupnim i samostalnim izložbama u zemlji i inostranstvu. Boravila je na Islandu, u Holandiji, Americi, Norveškoj i Srbiji u okviru rezidencijalnih programa i dobittnik je nekoliko nagrada. Više radova se nalazi u privatnim i javnim kolekcijama. Trenutno je na doktorskim studijama u Beogradu.

Rođen 1972. godine u Beogradu. Diplomirao 2000. godine na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu, odsek slikarstvo, u klasi profesora Čedomira Vasića. Član UL-US-a od 2001. godine. Magistrirao 2004. godine, kod istog profesora. Doktorirao na Interdisciplinarnim studijama teorije umetnosti i medija na Univerzitetu umetnosti u Beogradu pod mentorstvom prof. dr. Divne Vuksanović. Nakon završetka magistarskih studija počinje da intezivnije izlaze u zemlji i inostranstvu. Radovi mu se nalaze u više privatnih kolekcija u zemlji i inostranstvu. Izlagao na 15 samostalnih izložbi i više od 30 grupnih izložbi u zemlji i inostranstvu (Nemačka, Slovenija, Belgija, Kanada, Austrija, SAD, Italija, Grčka, BiH, Crna Gora, Švedska, Poljska, Rumunija, Bugarska, Kipar, Turska, Moldavija, Albanija).

Nataša Kokić was born in 1979 in Belgrade. She obtained her degree from the University of Fine Arts Belgrade in 2005 and in 2010 she achieved her Master degree. Since 2001 she has been exhibiting at group and solo shows in Serbia and abroad. Her residency programmes have included Island, Holland, United States, Norway and Serbia and she has been awarded several times. A lot of her works are found in both public and private collections. She is currently enrolled in a PhD programme in Belgrade.

